

[Axel Kristensen.]

spørgsmålet er: hvor meget forhøjer vi købeevnen i Danmark med pr. 1. marts d. å.? Det må være det, der har betydning, når vi drøfter den økonomiske stilling og konsekvenserne af, hvad der sker. Det er altså uanset motiverne en realitet, at man efter forslaget forøger købeevnen med 800-900 mill. kr. eller måske mere. Jeg mener, jeg har skønnet meget forsigtigt på dette område. Denne forøgelse vil ske i et marked, hvor købeevnen i forvejen er for stor i forhold til produktionen, hvad der må virke som et pres på priser og lønninger. Denne forhøjede købeevne kan ikke undgå at give prisstigninger. Hovedparten af dette beløb har man jo lov at indregne i avancer og priser efter de foreliggende forslag. Derfor må man regne med, at når vi har den 1. september 1963, vil der yderligere skulle gives dyrtidstillæg. Jeg tør ikke skønne, hvor meget det vil blive, men jeg ved, at der står en rest tilbage fra sidste gang. Når man forøger købeevnen på et tidspunkt, hvor den i forvejen er alt for stor i forhold til varemarkedet, må det give prisstigning og dermed udtryk i pristallet. Jeg kan ikke se, hvordan dette teknisk skulle kunne undgås.

Når man taler så meget om den produktivtetsstigning, som skulle kunne bære disse lønstigninger, kan jeg sige, at det er jo muligt, vi får en produktivtetsstigning i dette år, det må man oprigtigt håbe. Hvad kan den blive? Ca. 4 pct. Det vil sige, at den kun virker med 2 pct. for hele produktionen i dette år, og det vil sige, at hovedparten af denne produktionsstigning falder i sidste halvdel af året, hvorimod købeevnen stiger straks og omgående og skal dækkes af prisstigninger, længe inden produktiviteten vil være i stand til at optage den. Der er derfor ingen grund til at tro, at man ved hjælp af loven standser den lønstigning, der er i gang, tværtimod.

Hertil kommer så, at for næste år skal

man yderligere give lønstigninger af ret betydeligt omfang. Der skal af erhvervslivet endvidere ydes ca. 27 mill. kr. mere til sygeløn, og der skal foretages indbetalinger til efterlønninger. Det vil for hele arbejdsmarkedet næppe blive under 80 mill. kr. om året.

Vi er ikke principielt eller menneskeligt eller på nogen som helst måde imod, at disse sociale forbedringer sker. Vi kan da kun ønske, at folk under sygdom kan opretholde deres levestandard. Vi kan være stærkt interesserede i, at der over folkepensionsordningen bygges noget op, som kan gøre, at disse mennesker så vidt muligt kan opretholde deres levestandard, når de bliver gamle. Vi kan have den allerstørste sympati for det. Men det er ikke et spørgsmål om sympati, det er et spørgsmål, om man i den forhåndenværende situation med valutaunderskud, med stigende priser og med købeevnen truet kan gøre disse ting. Hvis det var sådan, at det bare var et spørgsmål om, hvad man ønskede sig, tror man så, at nogen ville nære noget som helst ønske om at sige nej til lønstigninger?

Når jeg har siddet og forhandlet med mine arbejdere — jeg siger mine arbejdere, for det er mine i mere end én betydning — og de har spurgt, om deres lønninger var for store, har jeg svaret: nej, de er for små. Hvis det blot var et spørgsmål om, hvad jeg ønskede, var det ingen sag, men jeg har ikke mere at give end det, vi får ind for varerne. Det er ikke et spørgsmål om følelse, det er et spørgsmål om de reelle muligheder, og dette ønsker jeg stærkt at påpege, når vi taler om disse ting.

Vor valutabeholdning svinder, vor konkurrenceevne svinder, det er det, der skal bremses. Det er dette, der skal lægges om. Det sker ikke ved den lovgivning, vi har til behandling her.

Over for den nævnte forøgelse af købeevnen sætter man så ind med lov om indseende med priser og om forbud mod stigning i avancer og priser. De to lovforslag bygger begge på, at man ikke skal have